
Curs 8: Aplicații ale tehnicii divizării. Sortarea prin interclasare și sortarea rapidă.

- Problematica
 - Sortare prin interclasare
 - Sortare rapidă
 - Exerciții
-

1 Problematica

Considerăm din nou problema ordonării crescătoare a unui șir de valori; (x_1, x_2, \dots, x_n) . Algoritmii elementari prezentați anterior au complexitate de ordinul $O(n^2)$. Ideea de start o reprezintă încercarea de a reduce această complexitate folosind principiul "divide et impera". Aceasta presupune: (i) descompunerea șirului inițial în două subșiruri; (ii) ordonarea fiecăruia dintre acestea folosind aceeași tehnică; (iii) combinarea șirurilor ordonate parțiale pentru a obține varianta ordonată a șirului total.

Dimensiunea critică, sub care problema poate fi rezolvată direct este $n_c = 1$. În acest caz subșirul se reduce la un singur element, implicit ordonat. Este posibil să se folosească și $1 < n_c \leq 10$ aplicând pentru sortarea acestor subșiruri una dintre metodele elementare de sortare (de exemplu metoda inserției).

În continuare sunt prezentate două metode de sortare bazate pe principiul divizării: sortarea prin interclasare ("mergesort") și sortarea rapidă ("quicksort"). Acestea diferă atât în etapa de descompunerii șirului în subșiruri cât și în recombinația rezultatelor.

2 Sortare prin interclasare

Idee. Șirul (x_1, x_2, \dots, x_n) se descompune în două subșiruri de lungimi cât mai apropiate: $(x_1, \dots, x_{\lfloor n/2 \rfloor})$ și $(x_{\lfloor n/2 \rfloor + 1}, \dots, x_n)$; se ordonează fiecare dintre subșiruri aplicând aceeași tehnică; se construiește șirul final ordonat parcurgând cele două subșiruri și preluând elemente din ele astfel încât să fie respectată relația de ordine (această prelucrare se numește interclasare). Modul de lucru al sortării prin interclasare este ilustrat în figura 1.

Structura generală a algoritmului.

```
mergesort( $x[l_i..l_s]$ )
IF  $l_i < l_s$  THEN
     $m = \lfloor (l_i + l_s) / 2 \rfloor$ 
     $x[l_i..m] \leftarrow \text{mergesort}(x[l_i..m])$ 
     $x[m + 1..l_s] \leftarrow \text{mergesort}(x[m + 1..l_s])$ 
     $x[l_i..l_s] \leftarrow \text{merge}(x[l_i..m], x[m + 1..l_s])$ 
RETURN  $x[1..n]$ 
```

Interclasare. Etapa cea mai importantă a prelucrării este reprezentată de interclasare. Scopul acestei prelucrări este construirea unui șir ordonat pornind de la două șiruri ordonate. Ideea prelucrării constă în a parcurge în paralel cele două șiruri și a compara elementele curente. În șirul final se transferă elementul mai mic dintre cele două iar contorul utilizat pentru parcurgerea șirului din care s-a transferat un element este incrementat. Procesul continuă până când unul dintre șiruri a fost transferat în întregime. Elementele celuilalt șir sunt transferate direct în șirul final.

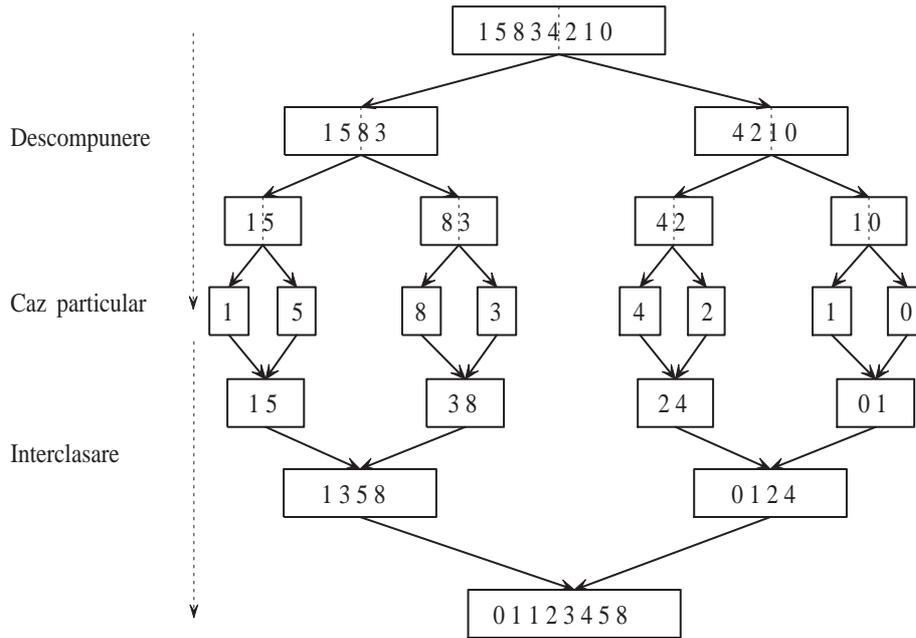

Figura 1: Sortare prin interclasare

Există diverse modalități de a descrie algoritmic această prelucrare. Una dintre acestea este:

```

merge( $x[l_i..m], x[m+1..l_s]$ )
 $i \leftarrow l_i; j \leftarrow m+1; k \leftarrow 1$  // inițializarea contoarelor
WHILE  $i \leq m \wedge j \leq l_s$  DO // parcurgerea până la sfârșitul unuia dintre tablouri
    ||IF  $x[i] \leq x[j]$  THEN // transfer din tabloul a
    ||    $c[k] \leftarrow x[i]; i \leftarrow i+1; k \leftarrow k+1$ 
    ||ELSE // transfer din tabloul b
    ||    $c[k] \leftarrow x[j]; j \leftarrow j+1; k \leftarrow k+1$ 
WHILE  $i \leq m$  DO // transferul eventualelor elemente rămase în a
     $c[k] \leftarrow x[i]; i \leftarrow i+1; k \leftarrow k+1$ 
WHILE  $j \leq l_s$  DO // transferul eventualelor elemente rămase în b
     $c[k] \leftarrow x[j]; j \leftarrow j+1; k \leftarrow k+1$ 
RETURN  $c[1..k-1]$ 

```

Precondițiile prelucrării de mai sus sunt: $\{x[l_i..m] \text{ crescător} \wedge x[m+1..l_s] \text{ crescător}\}$ iar postcondiția este: $\{c[1..p+q]\}$ este crescător (notăm cu p numărul de elemente din primul tablou și cu q numărul de elemente din al doilea). Pentru a demonstra că algoritmul asigură satisfacerea postcondiției este suficient să se arate că $\{c[1..k-1]\}$ este crescător $\wedge k = i + j - 1$ este proprietate invariantă pentru fiecare dintre cele trei prelucrări repetitive.

Contorizând numărul de comparații ($T_C(p, q)$) și cel de transferuri ale elementelor ($T_M(p, q)$) se obține: $T_C(p, q) \in \Omega(\min(p, q))$ (în cazul cel mai favorabil), $T_C(p, q) \in O(p + q - 1)$ (în cazul cel mai defavorabil) iar $T_M(p, q) \in p + q$.

Să analizăm cazul interclasării a două tablouri $a[1..p]$ și $b[1..q]$ (independent de algoritmul de sortare prin interclasare). O variantă de algoritm este cea care folosește câte un fanion pentru

fiecare dintre tablourile $a[1..p]$ și $b[1..q]$. Fanioanele constau în valori mai mari decât toate valorile prezente în a și b plasate pe pozițiile $p + 1$ respectiv $q + 1$. În acest caz algoritmul poate fi descris într-o formă mai condensată după cum urmează:

```

interclasare_fanion(a[1..p + 1], b[1..q + 1])
a[p + 1] ← ∞; b[q + 1] ← ∞; // fixarea fanioanelor
i ← 1; j ← 1; //inițializarea indicilor de parcurgere
FOR k ← 1, p + q DO // parcurgerea pozițiilor în tabloul final
    ||IF a[i] ≤ b[j] THEN // preluare din a
    ||    ||c[k] ← a[i]
    ||    ||i ← i + 1
    ||ELSE // preluare din b
    ||    ||c[k] ← b[j]
    ||    ||j ← j + 1
RETURN c[1..p + q]

```

În acest caz atât numărul de comparații cât și numărul de transferuri este $T_C(p, q) = T_M(p, q) = p + q$. Prin urmare în varianta cu fanion se efectuează mai multe comparații decât în cea fără fanion.

Analiza complexității. Notând cu $T(n)$ numărul de prelucrări (comparații și transferuri) efectuate de către sortarea prin interclasare și cu $T_{inter}(n)$ efectuate pe parcursul interclasării se obține relația de recurență:

$$T(n) = \begin{cases} 0 & n = 1 \\ T(\lfloor n/2 \rfloor) + T(n - \lfloor n/2 \rfloor) + T_{inter}(n) & n > 1 \end{cases}$$

Cum $k = m = 2$ iar $T_{inter}(n) \in \Theta(n)$ rezultă că se poate aplica cazul doi al teoremei master ($d = 1$ astfel că $k = m^d$) obținându-se că sortarea prin interclasare are complexitate $\Theta(n \lg n)$.

Observații. Costul redus al prelucrărilor din *mergesort* este însă contrabalansat de faptul că se utilizează (la interclasare) o zonă de manevră de dimensiune proporțională cu cea a tabloului inițial.

3 Sortare rapidă

Idee. La sortarea prin interclasare descompunerea șirului inițial în două subșiruri se realizează pe baza poziției elementelor. Asta face ca elemente cu valori mici (sau mari) să se poată afla în fiecare dintre subșiruri. Din această cauză este necesară combinarea rezultatelor prin interclasare. O altă modalitate de descompunere ar fi aceea în care se ține cont și de valoarea elementelor. Scopul urmărit este de a simplifica combinarea rezultatelor. Ideal ar fi ca prin concatenarea șirurilor ordonate să se obțină șirul ordonat în întregime.

Exemplul 1. Considerăm șirul $x = (3, 1, 2, 4, 7, 5, 8)$. Se observă că elementul 4 se află pe o poziție privilegiată ($q = 4$) întrucât toate elementele care îl preced sunt mai mici decât el și toate cele care îl succed sunt mai mari. Aceasta înseamnă că se află deja pe poziția finală. Un element $x[q]$ având proprietățile: $x[i] \leq x[q]$ pentru $i = \overline{1, q-1}$ și $x[i] \geq x[q]$ pentru $i = \overline{q+1, n}$ se numește *pivot*. Existența unui pivot permite reducerea sortării șirului inițial la sortarea subșirurilor $x[1..q-1]$ și $x[q+1..n]$. Nu întotdeauna există un astfel de pivot după cum se observă din subșirul $(3, 1, 2)$. În aceste situații trebuie "creat" unul prin modificarea pozițiilor unor elemente. Alteori pivotul, dacă există, se află pe o poziție care nu permite descompunerea problemei inițiale în subprobleme de dimensiuni apropiate (de exemplu în subșirul $(7, 5, 8)$ valoarea de pe ultima poziție poate fi considerată valoare pivot).

Exemplul 2. Să considerăm acum șirul (3, 1, 2, 7, 5, 4, 8). Se observă că poziția $q = 3$ are următoarea proprietate: $x[i] \leq x[j]$ pentru orice $i \in \{1, \dots, q\}$ și orice $j \in \{q + 1, \dots, n\}$. În acest caz sortarea șirului inițial se reduce la sortarea subsirurilor $x[1..q]$ și $x[q + 1..n]$. Poziția q este numită poziție de partiționare.

Structura generală. Pornind de la exemplele de mai sus se pot dezvolta două variante de sortare bazate pe descompunerea șirului inițial în două subsiruri: una care folosește un element pivot iar alta care folosește o poziție de partiționare. Acest tip de sortare este cunoscută sub numele de sortare rapidă ("quicksort") și a fost dezvoltată de Hoare. Structura generală a acestor algoritmi poate fi descrisă prin:

```

quicksort1 ( $x[l_i..l_s]$ )
IF  $l_i < l_s$  THEN
   $q \leftarrow \text{partitie1}(x[l_i..l_s])$ 
   $x[1..q-1] \leftarrow \text{quicksort1}(x[1..q-1])$ 
   $x[q+1..n] \leftarrow \text{quicksort1}(x[q+1..n])$ 
RETURN  $x[l_i..l_s]$ 

```

respectiv

```

quicksort2 ( $x[l_i..l_s]$ )
IF  $l_i < l_s$  THEN
   $q \leftarrow \text{partitie2}(x[l_i..l_s])$ 
   $x[1..q] \leftarrow \text{quicksort1}(x[1..q])$ 
   $x[q+1..n] \leftarrow \text{quicksort1}(x[q+1..n])$ 
RETURN  $x[l_i..l_s]$ 

```

Diferența dintre cele două variante este mică: în prima variantă în prelucrarea de partiționare se asigură și plasarea pe poziția q a valorii finale pe când în a doua doar se determină poziția de partiționare.

Partiționare. Este prelucrarea cea mai importantă a algoritmului. Discutăm separat cele două variante deși după cum se va vedea diferențele dintre ele sunt puține.

Considerăm problema identificării în $x[1..n]$ a unui pivot, $x[q]$ cu proprietatea că $x[i] \leq x[q]$ pentru $i < q$ și $x[i] \geq x[q]$ pentru $i > q$. După cum s-a văzut în exemplul anterior nu întotdeauna există un pivot. În aceste situații se crează unul. Ideea este următoarea: se alege o valoare arbitrară dintre cele prezente în șir și se rearanjează elementele șirului (prin interschimbări) astfel încât elementele mai mici decât această valoare să fie în prima parte a șirului iar cele mai mari în a doua parte a șirului. În felul acesta se determină și poziția q pe care trebuie plasată valoarea.

Algoritmul poate fi descris astfel:

```

partitie1( $x[l_i..l_s]$ )
 $v \leftarrow x[l_s]$  // se alege valoarea pivotului
 $i \leftarrow l_i - 1$  // contor pentru parcurgere de la stânga la dreapta
 $j \leftarrow l_s$  // contor pentru parcurgere de la dreapta la stânga
WHILE  $i < j$  DO
  REPEAT  $i \leftarrow i + 1$  UNTIL  $x[i] \geq v$ 
  REPEAT  $j \leftarrow j - 1$  UNTIL  $x[j] \leq v$ 
  IF  $i < j$  THEN  $x[i] \leftrightarrow x[j]$ 
 $x[i] \leftrightarrow x[l_s]$ 
RETURN  $i$ 

```

Exemplul 1. Considerăm șirul (1, 7, 5, 3, 8, 2, 4). Inițial $i = 0$, $j = 7$ iar $v = 4$. Succesiunea prelucrărilor este:

Etapa 1. După execuția primului ciclu REPEAT se obține $i = 2$ (căci $7 > 4$) iar după execuția celui de al doilea se obține $j = 6$. Cum $i < j$ se interschimbă $x[2]$ cu $x[6]$ obținându-se (1, 2, 5, 3, 8, 7, 4).

Etapa 2. Parcurgerea în continuare de la stânga la dreapta conduce la $i = 3$ iar de la dreapta la stânga la $j = 4$. Cum $i < j$ se interschimbă $x[3]$ cu $x[4]$ și se obține (1, 2, 3, 5, 8, 7, 4).

Etapa 3. Continuând parcurgerile în cele două direcții se ajunge la $i = 4$ și $j = 3$.

Cum $i > j$ se iese din prelucrarea repetitivă exterioară, iar elementele $x[4]$ și $x[7]$ se interschimbă obținându-se (1, 2, 3, 4, 8, 7, 5), poziția pivotului fiind 4. Această poziție asigură o partiționare echilibrată a șirului. Această situație nu este însă obținută întotdeauna.

Exemplul 2. Să considerăm șirul (4, 7, 5, 3, 8, 2, 1). Aplicând același algoritm după prima etapă se obține: $i = 1$, $j = 1$ (a se observa că în acest caz fără a folosi o poziție suplimentară cu rol de fanion, $x[0] = v$ condiția de oprire a celui de-al doilea REPEAT nu este niciodată satisfăcută), șirul devine (1, 7, 5, 3, 8, 2, 4) iar poziția pivotului este $q = 1$. În acest caz s-a obținut o partiționare dezechilibrată (șirul se descompune într-un subșir vid, pivotul aflat pe prima poziție și un subșir constituit din celelalte elemente). Se poate remarca că pentru primul ciclu REPEAT $x[ls]$ joacă rolul unui fanion.

Observații. (i) Inegalitățile de tip \geq și \leq din ciclurile REPEAT fac ca în cazul unor valori egale să se obțină o partiționare echilibrată și nu una dezechilibrată cum s-ar întâmpla dacă s-ar folosi inegalități stricte. În același timp dacă s-ar utiliza $>$ și $<$ valoarea v nu ar putea fi folosită ca fanion.

(ii) Problema nesatisfacerii condiției de oprire pentru ciclul după j poate să apară doar în cazul în care $li = 1$ și atunci când v este cea mai mică valoare din șir. Este de preferat să se folosească valoare fanion decât să se extindă condiția de oprire de la ciclu (de exemplu cu $j < i$).

(iii) La ieșirea din prelucrarea repetitivă exterioară (WHILE) indicii i și j satisfac una dintre relațiile: $i = j$ sau $i = j + 1$. Ultima interschimbare asigură plasarea valorii fanion pe poziția sa finală.

Pentru a justifica corectitudinea algoritmului *partiție1* considerăm aserțiunea: {dacă $i < j$ atunci $x[k] \leq v$ pentru $k = \overline{li, i}$ iar $x[k] \geq v$ pentru $k = \overline{j, ls}$ iar dacă $i \geq j$ atunci $x[k] \leq v$ pentru $k = \overline{li, i}$ iar $x[k] \geq v$ pentru $k = \overline{j + 1, ls}$ }. Cum precondiția este $li < ls$, deci $i < j$ și postcondițiile sunt $\{x[k] \leq x[i]$ pentru $k = \overline{1, i - 1}$, $x[k] \geq x[i]$ pentru $k = \overline{i + 1, ls}\}$, se poate arăta că aserțiunea de mai sus este invariantă în raport cu prelucrarea repetitivă WHILE iar după efectuarea ultimei interschimbări implică postcondițiile.

Considerăm acum cealaltă variantă de partiționare. Aceasta diferă de prima în special prin faptul că permite ca valoarea pivotului să participe la interschimbări. În plus el nu este plasat la sfârșit pe poziția finală fiind necesară astfel sortarea subșirurilor $x[li..q]$ și $x[q + 1..ls]$. Aceasta face să nu mai fie necesară plasarea pe poziția 0 a unui fanion întrucât se creează în mod natural fanioane pentru fiecare dintre cele două cicluri REPEAT. Algoritmul poate fi descris după cum urmează.

```

partitie2( $x[\overline{li..ls}]$ )
 $v \leftarrow x[\overline{li}]$  // se alege valoarea pivotului
 $i \leftarrow \overline{li} - 1$  // contor pentru parcurgere de la stânga la dreapta
 $j \leftarrow \overline{ls} + 1$  // contor pentru parcurgere de la dreapta la stânga
WHILE  $i < j$  DO
    ||REPEAT  $i \leftarrow i + 1$  UNTIL  $x[i] \geq v$ 
    ||REPEAT  $j \leftarrow j - 1$  UNTIL  $x[j] \leq v$ 
    ||IF  $i < j$  THEN  $x[i] \leftrightarrow x[j]$ 
RETURN  $j$ 

```

În acest caz se poate arăta că aserțiunea {dacă $i < j$ atunci $x[k] \leq v$ pentru $k = \overline{li, i}$ iar $x[k] \geq v$ pentru $k = \overline{j, ls}$ iar dacă $i \geq j$ atunci $x[k] \leq v$ pentru $k = \overline{li, i - 1}$ iar $x[k] \geq v$ pentru $k = \overline{j + 1, ls}$ } este invariantă în raport cu ciclul WHILE iar la ieșirea din ciclu (când $i = j$ sau $i = j + 1$) implică $x[k] \leq v$ pentru $k = \overline{li, j}$ și $x[k] \geq v$ pentru $k = \overline{j + 1, ls}$ adică postcondiția $x[k1] \leq x[k2]$ pentru orice $k1 \in \{\overline{li}, \dots, j\}$, $k2 \in \{j + 1, \dots, \overline{ls}\}$.

De remarcat că dacă se alege ca pivot $x[ls]$ varianta *quicksort2* nu va funcționa corect putând conduce la situația în care unul dintre subtablouri este vid (ceea ce provoacă o succesiune nesfârșită de apeluri recursive, întrucât nu se mai reduce dimensiunea problemei). În cazul în care se dorește ca $x[ls]$ să fie valoarea pivot este necesar ca apelurile recursive să se facă pentru: *quicksort2*($x[\overline{li..q-1}]$) și *quicksort2*($x[\overline{q..ls}]$).

Analiza complexității. Analizăm complexitatea variantei *quicksort1*. Pe parcursul partiționării numărul de comparații depășește în general numărul de interschimbări, motiv pentru care vom analiza doar numărul de comparații efectuate. Pentru un șir de lungime n numărul de comparații efectuate în cele două cicluri REPEAT din *partiționare1* este $n + i - j$ (i și j fiind valorile finale ale contoarelor). Astfel, dacă $i = j$ se vor efectua n comparații iar dacă $i = j + 1$ se vor efectua $n + 1$ comparații.

Influența majoră asupra numărului de comparații efectuate de către *quicksort1* o are raportul dintre dimensiunile celor două subsșiruri obținute după partiționare. Cu cât dimensiunile celor două subsșiruri sunt mai apropiate cu atât se reduce numărul comparațiilor efectuate. Astfel cazurile cele mai favorabile corespund partiționării echilibrate iar cele mai puțin favorabile partiționării dezechilibrate.

Analiza în cazul cel mai favorabil. Presupunem că la fiecare partiționare a unui șir de lungime n se obțin două subsșiruri de lungimi $\lfloor n/2 \rfloor$ respectiv $n - \lfloor n/2 \rfloor - 1$ iar numărul de comparații din partiționare este n . În aceste condiții putem considera că marginea superioară a numărului de comparații satisface o relație de recurență de forma $T(n) = 2T(n/2) + n$ ceea ce conduce prin teorema master la o complexitate de ordin $n \lg n$. Prin urmare în cazul cel mai favorabil complexitatea algoritmului *quicksort1* este $\Theta(n \lg n)$.

Analiza în cazul cel mai defavorabil. Presupunem că la fiecare partiționare se efectuează $n + 1$ comparații și că se generează un subsșir vid și unul de lungime $n - 1$. Atunci relația de recurență corespunzătoare este $T(n) = T(n - 1) + n + 1$. Aplicând metoda iterației se obține $T(n) = (n + 1)(n + 2)/2 - 3$. Se obține astfel că în cazul cel mai defavorabil complexitatea este pătratică, adică sortarea rapidă aparține clasei $O(n^2)$. Spre deosebire de metodele elementare de sortare pentru care un șir inițial sortat conducea la un număr minim de prelucrări în acest caz tocmai aceste situații conduc la costul maxim (pentru un șir deja ordonat la fiecare partiționare se obține pivotul pe ultima poziție).

Pentru a evita partiționarea dezechilibrată au fost propuse diverse variante de alegere a valorii pivotului, una dintre acestea constând în selecția a trei valori din șir și alegerea ca valoare a pivotului a medianei acestor valori (valoarea aflată pe a doua poziție în tripletul ordonat).

Analiza în cazul mediu. Se bazează pe ipoteza că toate cele n poziții ale șirului au aceeași probabilitate de a fi selectate ca poziție pivot (probabilitatea este în acest caz $1/n$). Presupunând că la fiecare partiționare a unui șir de lungime n se efectuează $n + 1$ comparații, numărul de comparații efectuate în cazul în care poziția pivotului este q satisface: $T_q(n) = T(q - 1) + T(n - q) + n + 1$. Prin urmare numărul mediu de comparații satisface:

$$T_m(n) = \frac{1}{n} \sum_{q=1}^n T_q(n) = (n + 1) + \frac{1}{n} \sum_{q=1}^n (T_m(q - 1) + T_m(n - q)) = (n + 1) + \frac{2}{n} \sum_{q=1}^n T_m(q - 1).$$

Scăzând între ele relațiile:

$$\begin{aligned} nT_m(n) &= 2 \sum_{q=1}^n T_m(q - 1) + n(n + 1) \\ (n - 1)T_m(n - 1) &= 2 \sum_{q=1}^{n-1} T_m(q - 1) + (n - 1)n \end{aligned}$$

se obține relația de recurență pentru T_m :

$$nT_m(n) = (n + 1)T_m(n - 1) + 2n$$

Aplicând metoda iterației rezultă:

$$\begin{array}{lcl} T_m(n) & = & \frac{n + 1}{n} T_m(n - 1) + 2 \\ T_m(n - 1) & = & \frac{n}{n - 1} T_m(n - 2) + 2 \\ T_m(n - 2) & = & \frac{n - 1}{n - 2} T_m(n - 3) + 2 \\ \vdots & & \vdots \\ T_m(2) & = & \frac{3}{2} T_m(1) + 2 \\ T_m(1) & = & 0 \end{array} \left| \begin{array}{l} \cdot \frac{n+1}{n} \\ \cdot \frac{n+1}{n-1} \\ \cdot \frac{n+1}{n-2} \\ \cdot \frac{n+1}{3} \end{array} \right.$$

iar prin însumare se obține:

$$T_m(n) = 2(n + 1)(1/n + 1/(n - 1) + \dots + 1/3) + 2 = 2(n + 1) \sum_{i=3}^n \frac{1}{i} + 2 \simeq 2(n + 1)(\ln n - \ln 3) + 2.$$

Prin urmare numărul mediu de comparații este de ordinul $2n \ln n \simeq 1.38n \lg n$. Aceasta înseamnă că în cazul mediu sortarea rapidă este doar cu 38% mai costisitoare decât în cazul cel mai favorabil.

Observații. Sortarea rapidă nu este nici stabilă și nici naturală.

4 Exerciții

1. Să se extindă algoritmul de interclasare pentru un număr arbitrar de șiruri ordonate.
2. Să se studieze stabilitatea sortării prin interclasare. Care este operația determinantă în asigurarea stabilității ?

3. Descrieți sortarea prin interclasare în manieră nerecursivă.
4. Propuneți un algoritm de complexitate $\Theta(n \lg n)$ pentru verifica dacă într-un tablou $x[1..n]$ există cel puțin două elemente egale.
5. Rescrieți algoritmul *partiționare1* când valoarea pivotului este prima din șir, când este o valoare arbitrar aleasă din șir și când se stabilește cu regula medianei.
6. Construiți un exemplu prin care să se illustreze că sortarea rapidă nu este stabilă.
7. Propuneți un algoritm eficient prin care se reorganizeaza elementele unui tablou astfel încât toate elementele negative să fie înaintea celor pozitive.
8. Modificați algoritmi de sortare prin interclasare și sortare rapidă astfel încât să asigure ordonarea descrescătoare.